

CSIZMAZIA BOGLÁRKA: BOLYGÓ NAPTÁR

Magyar Képzőművészeti Egyetem

Tervező grafika 3. évfolyam

Témavezetők: Lelkes László, Farkas Anna

A művészetnek és a tervezőgrafikának nem az a lényege, hogy csak az esztétikai követelményeknek megfelelő alkotást hozzunk létre. A mögöttes tartalom egy fő szempontot képez magának a műnek a létrehozásában. Kellenek alapok, információk, adatok, amikre támaszkodunk és kiindulunk, ezzel értéket teremtve nem csak egy tárgyat. Aztán ahogy haladunk előre elkezdünk a funkcionalitásban is gondolkodni, hogyan lehetne ez használható? Hogyan hat ez másokra? Mi az a felhasználói élmény, amit ez az alkotás adhat? Milyen élmény, amikor meglátod vagy a kezébe vessed, forgatod és megtapintod. Mit akarsz átadni, elérni ezzel? Maga a folyamat a gondolkodással, ötlet és inspiráció gyűjtéssel kezdődik. Munkámnál ezen elvek mentén kezdtem el haladni. Magának a feladatnak a tudományosabb részére is koncentrálni és egyben a mai designnak megfelelően.

Mivel ez egy másodéves feladat volt az egyetemen, ezért voltak megkötések, aminek részét kellett képeznie a munkáknak. Összeségében egy bolygó naptárt kellett tervezni, aminek kötelező eleme volt 12 bolygó, amelyek közül egy sajátot is ki kellett találni. A feladat legfontosabb része az volt, hogy használjuk ki a nyomtatás adta lehetőségeket, de közben gondolkozzunk környezettudatosabb módon is.

Valami olyat szerettem volna létrehozni, ami kapcsolódik a fizikához, vagy valahogy egy kis értelmet bele csempészni, kapcsolatot találni és mind ezt formailag is érzékeltetni. A képzőn lévő korábbi bolygó naptárak munkáinak is utána jártam behatárolva, emellett tanáraink is mutattak példákat. Elkezdtem formailag is inspirációkat gyűjteni, hogy hogyan is épüljön fel. Az volt a kiindulási szempontom, hogy legyen benne valami mozgathatóság, egy cselekvés, amit a használója meg tud tenni a napok, hónapok váltásakor. Mondjuk hajtás, egymásba rakás, lapozás, letépes vagy egyik helyről a másikra húzás. Végül szembe jött velem egy megoldás, ami egyszerű és még könnyebben is megvalósítható. Egy cég gyárt, ilyen moduláris akusztikus mennyezeti elemeket, ezek ugyanilyen körformák voltak bevágásokkal, csak sokkal jobban leváltak kerekítve az élek. Engem igazából ez a forma és összerakási technika emlékeztetett egy gyerekkori játékra. Különböző színű műanyag háromszögekből és az őket összekötő kis

kétfélgű fehér elemekből állt. A háromszögeket bárhogy össze lehele rakni a fehér kis kapsok segítségével, így különböző formákat hozhatunk létre, aminek csak a képzelet szabhatott határt. Így ez a körforma bevágásokkal tökéletesen megfelelt az elképzeléseimnek, így a naptár bárhogy variálható, egymásba illeszthető és még játékként is felfogható. A grafika részéhez inspirációt gyűjtöttem kör alakú, geometrikus, pöttyös, körös, csíkos, sík domború felületet imitáló textúrákról dinamikus elemekről. Elkezdttem kutakodni, hony ebbe a bolygókat, hony is tudom bele kombinálni. Eszembe jutott, hony vajon mi tartja őket össze, a helyükön a Naprendszerben őket. Maga a gravitációs erő más néven tömegvonzás egy kölcsönhatás, amely bármilyen két, tömeggel bíró test között fennáll, és a testek tömegközéppontjainak egymás felé ható gyorsulását okozza. A gravitációs erő a klasszikus fizikában az az erő, amelyet az egyik test a másíkra a gravitáció jelenségének megfelelően kifejt. Ez az erő összetartja ezt az egész rendszert, fenntartva a bolygók közötti kapcsolatot. Ezeknek a mezőknek az egyszerűsített vonal rajzolatát használtam fel a grafikáimban változatosan görbülő vonalak formájában. Mivel nincsenek teljesen egyforma formájú bolygók. Mindegyiknek más-más mértékű a mezejének ereje. Ez függ az adott bolygó tömegétől, sűrűségétől és a bolygó középpontjának távolságától. Ezek a tényezők együtt határozzák meg, hony egy bolygó gravitációs mezeje milyen erős, és honyan változik a különböző helyeken, például a bolygó felszínén, illetve a bolygó közelében vagy távolában. Ezen felül még a bolygóknak is van egy alap dőlésszöge a pályasíkhhoz képest, a mező a legtöbb esetben nagyjából megegyezik a bolygó tengelyével. Ez a szög függ a tengely dőlésszögétől és a bolygó körüli testek (például holdak) hatásától. Észrevehető eltérést csak a Földnél (12), Jupiternél (-10), Unanusznál (-59), Neptunnál (-47) fok látható. Az égitestek alap dőlésszögét érékeltettem az elő lapon lévő számmal ellátott forma elforgatásával. A hozzá kapcsolódó gravitációs mező és annak eltérésének érékeltetése véget a vonalak máshol csatlakoznak a formához. A gravitációs mező erőségét pedig a mezőt ábrázoló vonalak sűrűsége szimbolizálja, minél több van annál erősebb egy bolygó mezeje. Az egész Bolygó naptárat hasonlíthatnám egy naprendszerhez is akár. Összesen 13 darab elemből áll, amiből 12 darab hónapot láthatunk, ami egy-egy bolygót is ábrázol, középen egy összekötő tartó elem helyezhető el, ami segít a helyes sorrendbe állításban, ezen túlmenően egybe tartani az egész rendszert. Az összekötő elemen nevükön nevezve rá vannak írva a bolygók, másik oldalán maguk a bolygók a hónap számával ellátott formát láthatjuk. A sorrendet meghatározza a Naprendszerben való elhelyezkedésük, pontosabban a Naptól egyre távolodva következnek egymás után. A bolygó korongok hátulján láthatjuk a napokat, amelyeken a számok centrikusan helyezkednek el. Középpontjában maga a hónap rövidítése látható, betűi kicsit szétszóródva, reflektálva a csillagok szórságára, mellékesen a gravitációs erő nélküliségre az űrben. A külső

körön találhatok angolul a hét napjainak kezdőbetűi az óra járásával megegyező irányában. A középső rövidített hónap nevének első kezdőbetűje a hónap első napjával megegyező irányban áll, ezzel is segítve a naptár használóját. Minden hónap korongon 7 bevágás van a napoknak megfelelően, így forgatható naponként, a középső elembe bele illesztve, amelynek 12 bevágása van a hónapokból kifolyólag. A saját bolygóm a Bonus nevet kapta, nagyon kreatív tudom, ha mezejének erőségét nézzük neki a legerősebb a 12 közül méretét tekintve inkább a kisebb bolygókhoz tartozik. Az egész naptár kivitelezést nem tudtam, csak nyomdai úton megoldani. Mivel ilyen vastag kartonra nem nagyon nyomnak, így manuálisan kellett kivágnom minden elemet és ragasztanom. Próbáltam, hogy lekerekítem, úgy, mint a mennyezeti elemeknél volt, de nem volt elég tartós az illesztéseknél. Így az eredeti megoldásomhoz visszatérve a sima egyenes bevágást alkalmaztam, ami valahol tökéletesen passzol egymásba. Az illesztéseknél a korongokon lévő mintákat át kellett kompozícionálnom, szerkesztenem, hogy ne lógjon bele amikor összeillesztjük az elemeket. Még attól tartottam, hogy a papír fel fog gyűrődni, ezért kellő vastagságú papírt kellett alkalmaznom. A különböző felületű színű esetenként kreatív papírokat a bolygó színeinek, jellemzőinek megfelelően választottam, már amennyire a választék megengedte, ezzel kihasználva a nyomdai anyagokban való lehetőségét. Emellett a csak fehérrel szerettem volna megnyomni a papírokat, csak mivel nem állt rendelkezésre elegendő szín választék, amin a fehér még megfelelően látszódik, így egyes bolygó korongok esetlegesen feketével lesznek majd nyomva.

Az egész naptár centrikus komponáltságú, kör elemekből áll, ami szimbolizálja a körkörös mozgást, a folytonos ismétlődést, ami jellemző az egész világra, az emberi ciklus ismétlődésére, a természetre egyaránt. Mi is folyton ismétlünk például szokásokat, felkelünk, dolgozunk, eszünk, alszunk.... Ezek összekapcsolódnak és egy egésszé állnak össze. Az egész és elemei könnyen kombinálhatóak, aki nem is naptárnak használja ő is kiélheti rajta a kreativitását. Unaloműzéshez is teljesen jó, építeni valamit, ami megáll ezekből a korongokból. De közben használható az eredeti funkcionalitásában is. Első találkozásra a tárggyal nem biztos, hogy egyértelmű a használata, ezért szeretnék majd egy kis használati útmutató korongot tervezni, aminek nem ugyanaz a vastagsága, mint a többinek, esetleg csak egy papírlap lenne. Hozzá egy dobozt, amiben lehetne tartani az egész készletet, hogy egyben kezelhető legyen. A hétköznapi emberek számára.